

Author: Csépké, Tamás

Affiliation: Budapest University of Technology

Title: SMALL TOWN PROGRESSION

Citation: Metszet, Vol 16, No 2 (2025), pp 32-37, DOI: 10.33268/Met.2025.2.4

<https://doi.org/10.33268/Met.2025.2.4>

Received: 28 March 2025

Accepted: 09 April 2025

Published: 23 April 2025

APARTMENTS, MALLING, DENMARK; ARCHITECTS: CEBRA

CEBRA's residential complex in Malling, Denmark, reinterprets the traditional Danish multi-story volume house within a small-town context. Organized around three distinct gardens that mediate between the urban surroundings and the dwellings, the sculptural building provides 52 homes on a former mill site. The design emphasizes human-centered principles, utilizing local materials like brick and slate to connect with the context while employing staggered balconies and varying roof heights to create a more dynamic and articulated form.

01

KISVÁROSI PROGRESSZIÓ

LAKHATÁS DÁN MÓDRA | MALLING

—Dánia nagyságrendileg öt és félmillió lakosú ország, amely a történelem során a közösség és társadalmi kapcsolatok fontosságát hangsúlyozó jóléti modelltől vált ismertté a világban. Ezek a tulajdonságok napjainkban is megfigyelhetők az ország életében, és erősen áthatják az alkotó építészirodák hozzáállását is. Az építészeti magatartás a használhatóságra való törekvés, lokális anyagok alkalmazása és racionalitás köré

szerveződik, kiteljesedve a sajátos interpretáció által. [1] A társasház-építészethen megjelenő piaci igényeknek való megfelelésen túl mindez a közösségi élettér és társadalmi kapcsolatok kialakulási helyeinek megteremtésében, azok tereinek létrehozásában jelenik meg. Az emberközpontú megközelítés mindig is jellemezte az ország építészét, amit az építészek tudatosan fel is vállaltak a projektek logikai felépítésében. Megfigyelhető ez

01

02

- 01 Az épület telepítésében
visszaköszönő dán sorház formai
újraértelmezésén esett át a kertek
köré szerveződés által
- 02 A közterület és az épület beforduló
tömege között kialakuló átmeneti
térré megfogalmazott kert

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Cebra

FOTÓ | PHOTO
Adam Mørk, Mikkel Frost (v2com)

SZERZŐ | AUTHOR
Csépké Tamás

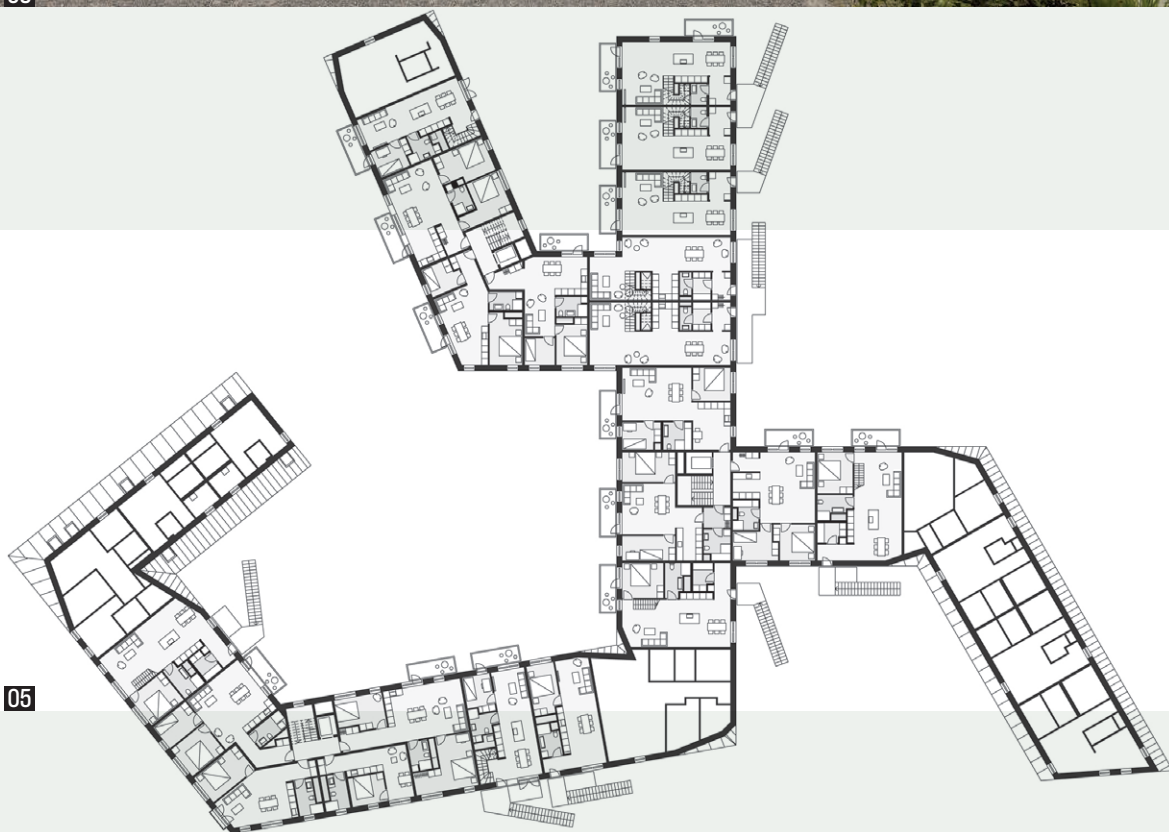
a nagyléptékű épületeken is, de talán még szemléletesebb a közepes vagy kis méretű együtteseken. Ez kiegészül egy kísérletező, újrainterpretáló magatartással, ami az építészeti produktum olykor sajátos, leginkább progresszív jelzővel illethető megvalósulásában csúcsosodik ki.

—Malling Dánia keleti részén, Aarhustól nem messze található jellegzetes dán kisváros – hazai értelmezésben mezővárosként jellemezhető –,

amelynek szövetébe egyedi formával gyűrűzik bele a CEBRA építészroda tervei alapján készült társasház. Az épület szoborszerű tömegében kertek köré szerveződve ötvenkét lakás található az egykor gőzmalomnak helyet adó területen. Az épület felfogható a többemeletes dán sávház újraértelmezett kísérleteként is, melyek jellemzője volt, hogy parkos zöld környezetbe illeszkedtek, jellemzően szabályos, de olykor oldottabb formában

03

05

is. [2] A hagyományok ilyen jellegű újraértelmezése a kétezres évek elején indult építészirodák alkotófolyamatában – mint amilyen a CEBRA is – tudatosan vállalt magatartásként jelenik meg, és látszólag tartósan beépült gyakorlatukba. [3]

—A sajátos beépítési struktúra három kertet jelöl ki, amelyek átmeneti teret képeznek a környező városi kontextus és a lakások között. A kert kiemelt jelentőséggel bír a lakóépületek térszervezésében azáltal, hogy intimitást, gazdagabb életteret, természetközeli helyzetet teremt. Határait az adott tér keretezése definiálja, ami által az említett

jelzők érvényességre jutnak. [4] Ebben az esetben az épület jelöli ki a kertet, így az a kompozícióban betöltött szerepe által hangsúlyos térszervező elemmé válik. A lakások vizuálisan és fizikailag is kapcsolatban vannak vele, köszönhetően a traktuszszélességű kialakításnak. Minden lakás több irányban kapcsolódik a külső térhez, a földszintek közvetlenül, az emeleti egységek pedig kültéri, földszintről induló bejárati lépcsőkkel és erkéllyel. Ezek alkalmazása szerves része volt a már említett sávház archetípusnak, így a monoton homlokzatoknak plasztikusabb és tagoltabb megjelenést

03

04

02

06

04

- 03-04 A belső udvarok az épület sajátos telepítéséből adódóan intimebb hangulatú térként is működnek a lakók számára
- 05 Első emeleti alaprajz

A tervezők keretek felállítása helyett sokkal inkább találkozási helyszínek lehetőségét biztosították a közösség számára a terek és kertek szervezése által

kölcsönöztek, ami a mallingi épület esetén is elmondható. [5]

—Városi kontextusban az épület léptéke némi képp nagyobb, mint ami a környezetére jellemző, de a tervezők több eszközzel is éltek, hogy oldják ezt a feszültséget, és segítsék a helyi kötődést. Az épület a külső felületein megjelenő anyagok által kapcsolódik igazán a kontextushoz. A téglaburkolat és kiselemes palafedés a ház körül található épített környezetből adódik. [6] Ezek textúráit egészíti ki az erkélyek szakaszos kialakítása. A téglaburkolat és a palafedés megjelenéséből adódó

szövegszerű felület az épületet beburkoló fátýolként jelenik meg a tördelt tömegben. A burkolat rendjébe illeszkedő ereszcatornák rendszere a felületek találkozásánál varrott szegélyként hat, és hozzájárul a tagoláshoz, a tetőforma hangsúlyozásához. [7]

—Az épülettömeg szorosan összefügg a belső terek alakjával a tető változó magassága által. A tetőgerinc változékonysága az udvarok megfelelő benapozását is elősegíti, de a lakásmix összetételét és a lakások tereinek minőségét is gazdagítja. Az emeleti helyiségek koporsófödemes

07

06

kialakítása, a belső terek változó belmagassága legalább annyira összetett enteriőrt eredményez, mint a szoborszerű külső megjelenés. Az így létrejött változatos méretű lakások és formai geometriák a dán gondolkodás szerint elősegítik és lehetővé teszik a lakóközösség sokszínű összetételét. A tervezők keretek felállítás helyett sokkal inkább találkozási helyszínek lehetőségét biztosították a közösség számára a terek és kertek szervezése által. [8]

—Ez a felfogás az, amelyről a bevezetőben már szó volt, és amely évszázadok óta áthatja az

ország építészeti magatartást. Persze az ilyen helyek használatához kellő hozzáállás és nyitottság is szükséges a helyben lakók részéről. Ha ez hiányzik egy közösség tagjaiból, az legjobb esetben is csak egymás mellett éléshez vezet, az aktív közös időtöltést inspiráló környezet ellenére is. Ezt a magatartást a dánok már elsajátították, érdemes lenne hazánkban is lépéseket tenni ennek irányába, amit a hazai építészek bizonyára örömmel támogatnának.

07

06 A változatos épületformát a homlokzaton megjelenő textúrák cizellálják tovább

07 A belső térben is visszaköszönő tetőgeometria látványa

08 A telepítés szerkesztési elve

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Nagy, Elemér: *Dánia építészete*, Corvina Kiadó, Budapest, 1977, p 5.
- [2] Nagy, Elemér: *Dánia építészete*, Corvina Kiadó, Budapest, 1977, p 35.
- [3] Lindhardt Weiss, Kristoffer - (red) Vindum, Kjeld: *The new Wave in Danish Architecture*, Arkitektens Forlag I The Danish Architectural Press, Copenhagen, 2012, pp 14-15.
- [4] Perényi, Tamás - Konczné Theisler, Katalin - Nagy, Márton - André, Zoltán - Borbély, Adrienn - Halász, Kitti - Nemeicz, Regina - Szakolczai, Alida - Wesselényi-Garay, Andor - Brenyó, Péter - Máté, Albert: „Alacsony, sűrű beépítésű lakóházak” [kézirat], Budapest, 2013.
- [5] Nagy, Elemér: *Dánia építészete*, Corvina Kiadó, Budapest, 1977, p 35.
- [6] Metalocus [honlap], hozzáférhető: <<https://www.metalocus.es/en/news/community-memory-and-light-housing-community-malling-dampmolle-cebra>> [utolsó belépés: 2025-03-29].
- [7] Böhringer, Hannes: „Stílus és tárgyszerűség - Gondolatok az ornamentikáról”, in Tillmann J A (ed): *Kísérletek és tévelygések - A filozófiától a művészetig és vissza*, Balassi Kiadó - BAE Tartóshullám, Budapest 1997, pp 5-17.
- [8] Babos, Annamária: „Előszoba helyett közös gang?”, *Metszet*, Vol 15, No 2 (2024), pp 20-24.

08

A Doktoranduszi Kiválósági Ösztöndíj Program (DKÖP) által támogatott projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem közös támogatásával, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal kötött támogatási szerződés alapján valósult meg.

ÉPÍTETŐ: Urbanus ApS | STATIKA, GÉPÉSZET: Arne Elkjær | GENERÁLKIVITELEZŐ: CJ-Group